

Bacheloroppgave

ADM650 Jus og administrasjon

"Hva er utfordringen/problematikken rundt Norges praksis ved forlenget bruk av politiarrest?"

Lene Visnes

Totalt antall sider inkludert forsiden: 28

Molde, 20.05.2011

Obligatorisk egenerklæring/gruppeerklæring

Den enkelte student er selv ansvarlig for å sette seg inn i hva som er lovlige hjelpemidler, retningslinjer for bruk av disse og regler om kildebruk. Erklæringen skal bevisstgjøre studentene på deres ansvar og hvilke konsekvenser fusk kan medføre. Manglende erklæring fritar ikke studentene fra sitt ansvar.

Du/ dere fyller ut erklæringen ved å klikke i ruten til høyre for den enkelte del 1-6:		
1.	Jeg/vi erklærer herved at min/vår besvarelse er mitt/vårt eget arbeid, og at jeg/vi ikke har brukt andre kilder eller har mottatt annen hjelp enn det som er nevnt i besvarelsen.	☒
2.	Jeg/vi erklærer videre at denne besvarelsen: <ul style="list-style-type: none"> • ikke har vært brukt til annen eksamen ved annen avdeling/universitet/høgskole innenlands eller utenlands. • ikke refererer til andres arbeid uten at det er oppgitt. • ikke refererer til eget tidligere arbeid uten at det er oppgitt. • har alle referansene oppgitt i litteraturlisten. • ikke er en kopi, duplikat eller avskrift av andres arbeid eller besvarelse.	☒
3.	Jeg/vi er kjent med at brudd på ovennevnte er å <u>betrakte som fusk</u> og kan medføre annullering av eksamen og utestengelse fra universiteter og høgskoler i Norge, jf. Universitets- og høgskoleloven §§4-7 og 4-8 og Forskrift om eksamen §§14 og 15.	☒
4.	Jeg/vi er kjent med at alle innleverte oppgaver kan bli plagiatkontrollert i Ephorus, se Retningslinjer for elektronisk innlevering og publisering av studiepoenggivende studentoppgaver	☒
5.	Jeg/vi er kjent med at høgskolen vil behandle alle saker hvor det forligger mistanke om fusk etter høgskolens retningslinjer for behandling av saker om fusk	☒
6.	Jeg/vi har satt oss inn i regler og retningslinjer i bruk av kilder og referanser på biblioteket sine nettsider	☒

Publiseringsavtale

Studiepoeng: 15

Veileder: Georg Panzer

Fullmakt til elektronisk publisering av oppgaven

Forfatter(ne) har opphavsrett til oppgaven. Det betyr blant annet enerett til å gjøre verket tilgjengelig for allmennheten (Åndsverkloven, §2).

Alle oppgaver som fyller kriteriene vil bli registrert og publisert i Brage HiM med forfatter(ne)s godkjenning.

Oppgaver som er unntatt offentlighet eller båndlagt vil ikke bli publisert.

Jeg/vi gir herved Høgskolen i Molde en vederlagsfri rett til å gjøre oppgaven tilgjengelig for elektronisk publisering:

ja nei

Er oppgaven båndlagt (konfidensiell)?

ja nei

(Båndleggingsavtale må fylles ut)

- Hvis ja:

Kan oppgaven publiseres når båndleggingsperioden er over?

ja nei

Er oppgaven unntatt offentlighet?

ja nei

(inneholder taushetsbelagt informasjon. Jfr. Offl. §13/Fvl. §13)

Dato: 20.05.2011

Innhold

1.0. Innledning	2
1.1. Tema.....	2
1.2. Begrunnelse for valg av tema og problemstilling	2
1.3. Avgrensninger og presantasjon av problemstilling.....	3
2.0. Metode	4
2.1. Metodens validitet og reliabilitet	4
2.2. Presentasjon av metode	4
2.3. Etske problemstillinger	5
2.4. Metodiske problem.....	5
3.0. Teoridel	7
3.1. Vilkår for pågripelse og varetektsfengsling	9
3.2. Årsaker til forlenget bruk av politiarrest.....	11
3.3. Praksis rundt vurderingene for forlenget bruk av politiarrest	12
3.4. Relevant problematikk rundt forlenget bruk av politiarrest.....	12
3.5. Samtale med to som har følt på kroppen og sitte i en politiarrest.....	14
4.0. Drøftelse	18
4.1. Europarådets torturkomitees kritikk av Norge	18
4.2. Advokatforeningen.....	20
5.0. Konklusjon	22
5.1. Konklusjon	22
Litteratur og referanseliste	24
ETTERORD	26

1.0. Innledning

I dette kapittelet vil jeg presentere oppgavens innhold, og begrunne mitt valg av tema og problemstilling.

1.1. Tema

Temaet jeg har valg er politiarrest i Norge. Aschehoug og Gyldendals leksikon definerer politiarrest som: *"Et lokale hvor personer for kortere tid kan tas i politimesig forvaring. Man taler gjerne om to typer; venteceller, hvor pågrepne personer holdes i kortvarig forvaring i forbindelse med avhør, fremstilling for domstol, eller fordi de må tas hånd om, for eksempel sinnslidende i påvente av innleggelse i sykehus, og drukkenskapsarrest, hvor personer som i beruset tilstand forstyrrer den allminnelige fred og orden, volder fare for seg selv og andre, kan holdes i forvaring til de blir edrue (Løsgjengerloven av 31.mars 1900, § 20). Enkelte steder er det opprettet såkalte "avrusningsstasjoner". Etter straffeprosessloven av 22.mai 1981 § 191 kan personer som (uten å være beruset) forstyrrer fred og orden, nekter å etterkomme politiets pålegg om å fjerne seg fra offentlig sted, eller å oppgi personalia m.m innbringes "til politistasjon" og om nødvendig, og i intet tilfelle i utover 4 timer."*(Aschehoug og Gyldendals store leksikon, bind 12, 1998.)

1.2. Begrunnelse for valg av tema og problemstilling

Dette året her og mange år tidligere har det vært mange oppslag i tv, radio og aviser angående hva som er utfordringen/problematikken rundt Norges praksis ved forlenget bruk politiarrest, sett opp mot overføringen til varetekt. Forlenget bruk vil si, opphold lengere enn 48 timer. Det gis dobbelt fradrag fra dommen for de dagene du har sittet i politiarrest over 48-timer. Dette sier jo litt i forhold til hvor belastende og inngripende det er å sitte mange døgn i politiarresten. Jussleksikonet definerer en varetekt slik: *"Varetekt er fengsling av en person som er under etterforskning etter bestemmelsene i strpl. §§ 183 flg., jf §§ 171 flg. Vilkåret er at vedkommende er pågrepet på grunn av mistanke om straffbar handling som kan medføre høyere straff enn fengsel i seks måneder. Den mistenkte skal snarest mulig og senest tre dager etter pågripelsen fremstilles for tingretten, som kan avsi kjennelse om varetektsfengsling i inntil fire uker. Den siktede kan senere fremstilles på nytt for retten, som kan forlenge fengslingen med fire uker av gangen. Maksimumsfristen for fire uker kan fravikes i enkelte tilfeller"* (Jussleksikon, Jon Gisle: 2007). Det har gått så langt at det i enkelte tilfeller har endt med selvmord, og det har blitt omtalt som en form for tortur av både FN og Europarådets torturkomitee.

Den juridiske hjemmelen finner vi i straffeprosesssloven av 1981 kapittel 14, som sier noe om pågripelse og om fengsling, og i forskrift om bruk av politiarrest.

1.3. Avgrensninger og presantasjon av problemstilling

Hva som er utfordringen/problematikken rundt Norges praksis ved forlenget bruk av politiarrest, sett opp mot overføringen til varetekt er et stort tema. Det er mye jeg kunne ha tenkt meg å skrive om rundt dette, men valget mitt falt på hva som er

utfordringen/problematikken rundt Norges praksis ved forlenget bruk av politiarrest.

Jeg har begrenset oppgaven til å gjelde voksne, i aldersgruppen 18 til 60 år, dette pga at gruppen barn fra 15-18 er en stor gruppe, og jeg ville da måtte gå inn i lovverket for barnevernet.

Jeg skiller ikke mellom kjønn i oppgaven, selv om det kan være forskjeller.

Jeg har valgt å ta for meg personer som er innsatt i politiarresten.

Problemstillingen jeg har kommet frem til er som følgende:

”Hva er utfordringen/problematikken rundt Norges praksis ved forlenget bruk av politiarrest?”

2.0. Metode

I dette kapitlet vil jeg presentere metoden jeg har brukt.

2.1. Metodens validitet og reliabilitet

Jeg vil først si litt om metoden jeg har brukt i arbeidet med denne oppgaven. Jeg har videre valgt å forklare de mest sentrale begrepene på en slik måte at beskrivelsen av politiarresten kommer først, etterfulgt av psykiske belastninger for den innsatte og tilslutt lovverket. Etter dette vil jeg prøve å svare på problemstillingen gjennom å drøfte og analysere. Tilslutt vil jeg komme med en konklusjon.

2.2. Presentasjon av metode

Min problemstilling omhandler utfordringen/problematikken rundt Norges praksis ved forlenget bruk av politiarrest. For å besvare dette spørsmålet har jeg sett det som mest formålstjenelig å bruke kvalitativ metode, i tillegg til juridisk metode siden dette er en tverrfaglig oppgave. Det som er viktig her er gyldighet, det vil si at vi måler det vi ønsker å måle, og to påliteligheter, eller det at vi kan stole på de informasjonen vi har samlet inn. Datainnsamlingsmetoden vil påvirke dataenes gyldighet, eller med andre ord validiteten. Metodevalget gjør det enklere å gå i dybden av problemstillingen, og få frem nye perspektiv i forhold til loven knyttet til utfordringen/problematikken rundt Norges praksis ved forlenget bruk av politiarrest. Intervjuer, teksttolkning og diskursiv analyse, er de retninger innen kvalitativ metode som er mest sentrale i min undersøkelse. Jeg vil da få individuelle, personlige synspunkter på et fenomen. Informantene er fagpersoner som er innenfor rammene av staffeprosessloven og forskrift om bruk av politiarrest, og som til daglig har kontakt med personer det berører. I tillegg har jeg to informanter som har opplevd på kroppen det å sitte i en politiarrest, de har to vidt forskjellige opplevelser av det å sitte i en politiarrest. Den metodiske utfordringen med disse to intervjuobjektene, er at det ene objektet var ruset, så jeg sitter da i realiteten igjen med et intervju. Tanken min bak dette er få snakke med fagpersoner er at de kan komme med perspektiver på loven som jeg ikke umiddelbart får øye på, og de kan si noe om hvordan loven fungerer i praksis. De fire informantene jeg bruker vil være anonyme, etter eget ønske, gjør at det stilles krav til at undersøkelsen min er utformet på en slik måte at respondente ikke lar seg identifisere, og dermed blir anonyme (Jacobsen: 2005).

Jeg har valgt å intervju to politijurister og to som tidligere har vært innsatt i en politiarrest. Jeg satte opp en del temaer som jeg ville komme inn på, og lot intervjuene få et samtalelignende preg. Jeg hadde ingen intervjuerfaring fra tidligere. Jeg brukte derfor

ferdig utfyllte spørsmål som var gode å forholde seg til i situasjonen. Intervjuguiden ble brukt som et utgangspunkt for intervjuene. Jeg forholdt meg fritt til å utdype temaer som informantene tok opp, og spurte mer utfyllende der de tok opp elementer jeg ikke hadde tenkt på tidligere. Det gjorde ingenting om rekkefølgen på spørsmålene ble endret underveis, slik at intervjuet artet seg mer som en samtale.

2.3. Etiske problemstillinger

Å gjennomføre intervju med informanter innebærer noen etiske problemstillinger.

Prinsippet om informert samtykke, anonymisering av mine informanter, samt konfidensiell behandling av det innsamlede materialet, er en praksis jeg fulgte.

De to politijuristene og de to tidligere innsatte, ble informert om hvem jeg er, hva jeg ønsket å snakke med dem om, i tillegg til hva jeg innhentet data til. Dette opplyste jeg om i forespørselen, og før jeg gikk i gang med hvert enkelt intervju. Informantene fikk mulighet til å trekke seg underveis, eller la være å svare på spørsmålet dersom de ønsket det.

Informantene fikk anonymitet, den ble ivaretatt under hele prosessen. Hovedpoenget med anonymisering er å sikre informantene mot at deres uttalelser kan bli brukt mot dem, det kan være både i yrkesmessig og i privat situasjon. Identifisering av informantene vil ikke være av relevans for meg. Jeg er interessert i synspunkter og holdninger, ikke person (Jacobsen: 2005).

2.4. Metodiske problem

De metodiske problemene var knyttet til utfordringen med å opprettholde den kommende bacheloroppgavens troverdighet og bekreftbarhet. Troverdigheten vil være grunnet på kvaliteten på den informasjonen oppgaven vil basere seg på, og til vurderingen av hvordan jeg som forsker vil anvende og videreutvikle informasjonen jeg har fått fra feltet.

Troverdigheten er også knyttet til hvilken agenda jeg som forsker har. Det var derfor viktig at jeg i forskningsprosessen var bevisst på mine egne oppfatninger, og at jeg gjorde velbegrunnede valg gjennom hele prosjektet. Bekreftbarheten er knyttet til tolkningen av mine resultater av forskningen. Det innebar at jeg som forsker var kritisk til egen tolkning av materialet og at oppgaven kan bekreftes i forhold til annen forskning. Bevissthet og refleksjon rundt metodevalg var viktig, og ved å være oppmerksom på mulige feilkilder, håper jeg og ha styrket oppgavens troverdighet.

Min egen bakgrunn kan ha påvirket hvordan jeg som forsker har tolket og forstått materialet. Jeg var forholdsvis ung i forhold til mine informanter, og var utenfor deres fagfelt. Hvordan informantene forholdt seg til meg, kan ha blitt påvirket av disse

forholdene. Hvor mye dette hadde å si for utfallet for min undersøkelse vil det ikke være lett å si noe om (Jacobsen: 2005).

3.0. Teoridel

I teoridelen vil jeg forklare de mest sentrale begrepene i oppgaven.

Innledningsvis omtalte jeg kort hva en politiarrest er, her kommer wikipedias definisjon på hva en politiarrest er:

”Politiarrest er der hvor de som pågripes eller innbringes får rom (celle) frem til de løslates eller overføres til ordinært fengsel. Politiarresten forvaltes av det lokale politidistriktet. En arrestforsvarer har ansvaret for politi-arresten og skal føre tilsyn med den som er annbragt i arresten. Mindre, lokale politistasjoner eller lennsmannskontorer har normalt en politiarrest, men ikke egne arrestforvarere. Pågripelsen skjer i medhold av straffeprosesslovens regler, men innbringelsen skjer i medhold av politilovens §§ 8 og 9”.

(<http://wikipedia.org/wiki/Politiarrest>).

Innbringelse kan foretas av

- 1. den som på offentlig sted forstyrrer ro og orden eller den lovlige ferdsel.*
- 2. den som ikke etterkommer pålegg fra politiet om å fjerne seg fra offentlig sted når omstendighetene gir skjellig grunn til å frykte for forstyrrelser av den allminnelige ro og orden eller den lovlige ferdsel.*
- 3. den som ikke oppgir navn, fødselsdato, fødselsår, stilling og bopel når politiet forlanger det, eller som gir opplysninger herom som det er grunn til å tvile på riktigheten av.*
- 4. den som treffer på eller ved et sted der det antas å være begått en forbrytelse umiddelbart forut.*

(<http://www.lovdatabasen.no/all/hl-19950804-053.html#map020>).

”Ingen kan holdes tilbake på dette grunnlag utover 4 timer. I tillegg kan politiet innbringe enhver som på grunn av beruselse forårsaket av alkohol eller andre berusede eller bedøvende midler forstyrrer den offentlige ro og orden eller den lovlige ferdsel, forulemper andre eller volder fare for seg selv eller andre. Den berusede skal løslates snarest og senest når han anses å være edru.

I Norge kan en person maksimalt sitte i fengsel i tre døgn uten dom. Dersom det er behov for fengsling i mer enn tre døgn, må politiet innhente en rettskjennelse for varetektsfengsling, og vedkommende blir da normalt overført til opphold i ordinært fengsel”. (<http://wikipedia.org/wiki/Politiarrest>).

Hjemmel for pågrepelse og fengsling finnes i straffeprosessloven kapitel 14.:

- *Den som treffes på fersk gjerning og ikke avstår fra den straffebare virksomhet, kan pågripes uten hensyn til størrelsen av straffen. (inkluderer ordensforstyrrelser, og gir hjemmel for å anbringe en person i såkalt "fyllearest".-§ 173).*
- *Den som med skjellig grunn mistenkes for en eller flere handlinger som etter loven kan medføre høyere straff enn fengsel i seks måneder, og når (§ 171):*
  1. *det er grunn til å frykte for at han vil unndra seg forfølgningen eller fullbyrdingen av straff eller andre forholdsregler.*
  2. *det er nærliggende fare for at han vil forspille bevis i saken, for eksempel ved å fjerne spor eller påvirke vitner eller medskyldige.*
  3. *det antas påkrevd for å hindre at han på ny begår en straffbar handling som kan medføre høyere straff enn fengsel i seks måneder.*
  4. *han selv begjærer det av grunner som finnes fyldestgjørende.*

Når noen mistenkes for (§ 172):

1. *en forbrytelse som kan medføre straff av fengsel i 10 år eller mer, eller forsøk på en slik forbrytelse, eller*
2. *en forbrytelse mot straffeloven § 228 annet ledd annet straffealternativ jf. § 232, § 229 annet straffealternativ jf. § 232, eller § 229 tredje straffealternativ, kan han pågripes såfremt det foreligger tilståelse eller andre forhold som i særlige grad styrker mistanken, selv om vilkårene i § 171 ikke er oppfylt. Ved vurderingen skal særlig legges vekt på om det er egnet til å støtte allmennhetens rettsfølelse eller skape utrygghet dersom den mistenkte er på frihet.*

<http://www.lovdatab.no/all/hl-19810522-025.html#map020>).

I forbindelse med mine to samtaler med to politijurister ved Hamar politikammer fikk jeg også besøke og observere en politiarrest. Det var et lite rom. De eneste møblene i rommet var en madrass og et toalett. Det var et lys i rommet som sto på hele tiden, og det virket veldig kaldt der, men det var ingen mulighet for å regulere dette.

3.1. Vilkår for pågrepelse og varetektsfengsling

Det er tre grunnvilkår som må være oppfylt for å kunne fremstille en person for varetektsfengsling, og det sier NOU 2008 nr. 15 følgende om:

- 1) Skjellig grunn til mistanke om en straffbar handling, med sannsynlighetsovervekt for at vedkommende har begått den straffbare handlingen. Det vil si at det må være større sannsynlighet for at vedkommende har begått handlingen, enn at han ikke har gjort det.

- 2) Mistanken må gjelde en handling som kan medføre straff
- 3) Mistanken om handlingen må kunne medføre straff i fengsel over seks måneder, dette favner da de alvorligste sakene.

(<http://www.regjeringen.no/nb/dep/jd/dok/nouer/2008/nou-2008-15/7/1/5.html?id=527309>).

For å varetektsfengsle må alle de tre punktene ovenfor være oppfylt, og i tillegg ett av de fire punktene i strpl. 171:

- 1) Unndragelsesfare (at det er fare for at en person vil unndra seg forfølgning eller fullbyrdingen av straff ved å for eksempel flykte fra landet)
- 2) Bevisforspillelse (å ødelegge bevis, påvirke vitner etc.)
- 3) Gjentakelsesfare (forhindre at vedkommende begår nye straffbare handlinger som kan medføre frihetsstraff på over seks måneder i fengsel)
- 4) At vedkommende selv begjærer det av grunner som finnes fyldestgjørende (dette kan blant annet være at vedkommende ønsker å komme i gang med soning så fort som mulig)

Strpl § 172 åpner for varetektsfengsling selv om vilkårene i strpl. § 171 ikke er oppfylt.

” § 172. Når noen mistenkes for

a) en forbrytelse som kan medføre straff av fengsel i 10 år eller mer, eller forsøk på en slik forbrytelse, eller

b) en forbrytelse mot straffeloven § 228 annet ledd annet straffalternativ jf. § 232, § 229 annet straffalternativ jf. § 232, eller § 229 tredje straffalternativ,

kan han pågripes såfremt det foreligger tilståelse eller andre forhold som i særlig grad styrker mistanken, selv om vilkårene i § 171 ikke er oppfylt. Ved vurderingen skal det særlig legges vekt på om det er egnet til å støte allmennhetens rettsfølelse eller skape utrygghet dersom den mistenkte er på frifot. Forhøyelse av maksimumsstraffen på grunn av gjentakelse eller sammenstøt av forbrytelser kommer ikke i betraktning.”

([www.lovdata.no/straffeprosessloven](http://www lovdata.no/straffeprosessloven))

Denne bestemmelsen ble tatt inn i strpl.for å dekke opp de tilfellene hvor det vil virke støtende mot den alminnelige rettsfølelsen at en person blir løslatt i påvente av rettssak. Fengsling etter § 172 kalles retthåndhevelsesarrest.

(<http://www.regjeringen.no/nb/dep/jd/dok/nouer/2008/nou-2008-15/7/1/5.html?id=527309>).

3.2. Årsaker til forlenget bruk av politiarrest

Det er tre grunner til at pågrepne blir sittende lenger i politiarresten enn loven i utgangspunktet tillater:

- 1) at den pågrepne ikke blir fremstilt for varetektsfengsling innen de tre døgnene loven sier
- 2) at det ikke finnes ledige varetektsplasser – men dersom dette er tilfelle skal den pågrepne ikke sitte lenger enn ei uke i politiarrest. Den pågrepnes fysiske og psykiske tilstand skal jevnlig vurderes, og vedkommende skal fremstilles for lege ved behov, og man skal besørge at de får medisiner etc. de går på til daglig. Etter at den pågrepne har sittet tre døgn, er det leder for retts og påtale som avgjør om forlenget bruk av politiarrest skal brukes, eller om den pågrepne skal løslates
- 3) Arrestanter som sitter i arrest etter politiloven kan bli sittende lenger enn de 9 timene de kan sitte, dette som en følge av at juristen sover, at juristen ikke er kontaktet etc.

Andre årsaker til oversitting i politiarrest kan være at det er helg eller at saken ikke er ferdig etterforsket. Men at en pågripelse faller på fredag er i utgangspunktet ikke noe gyldig årsak til forlenget bruk av politiarrest, siden rettssystemet kan kontaktes for lørdagsfengsling.

I forhold til punkt 2) som nevnt ovenfor, mangel på varetektsplasser, så er det den største årsaken til at folk blir sittende for lenge i politiarrest. Alle politidistrikt hører til en egen region i forhold til fengselsplasser, landet er delt i soner. Men det er ingenting i veien for at et politidistrikt kan undersøke om det er ledige varetektsplasser hos kriminalomsorgen i andre soner, hvorfor blir ikke dette mer brukt for å få ned antall oversittinger i politiarrest? En av de viktigste årsakene til at dette ikke blir mer brukt er mest sannsynlig økonomiske, og praktiske årsaker i forbindelse med transport av den pågrepne, fremstillinger i retten i distriktet vedkommende er pågrepet osv.

Et annet viktig poeng med tanke på oversitting i politiarrest er at signalene fra kriminalomsorgen på hvor i køen den pågrepne står med tanke på å få varetektsplass, er avgjørende for om vedkommende blir sittende i arrest eller løslatt.

Et annet alternativ som brukes en del, for å forhindre oversitting i politiarrest, er at enkelte som allerede er varetektsfengslet blir løslatt før tiden, for å frigi varetektsplasser.

3.3. Praksis rundt vurderingene for forlenget bruk av politiarrest

Det står lite konkret i lovverket som regulerer forlenget bruk av politiarrest.

Forvaltningspraksis ligger til grunn for juristenes vurderinger, dvs. høyesterettsdommer og resultater fra anmeldelser/saker som har vært etterforsket av spesialenheten, av folk som har oversittet i politiarrest.

3.4. Relevant problematikk rundt forlenget bruk av politiarrest

Det er i utgangspunktet vesentlige forskjeller på en varetektscelle i et fengsel og en celle i politiarresten. Den største forskjellen er kanskje at i en politiarrest står lyset på 24 timer i døgnet, man kan ikke skille på dag og natt. Et annet aspekt er arrestantens mulighet til å ivareta sin personlige hygiene.

En problematikk ved bruk av forlenget opphold i politiarrest er at det er store forskjeller på politiarrestene på politistasjonene i Norges land. På nyere stasjoner er standarden på cellene bedre, og tilbudet om dusj og personlig hygiene bedre, samt at det er ansatt arrestforvarere som kan ivareta den innsatte på en annen måte enn om det f.eks er operasjonssentralen som har ansvaret for de pågrepne som sitter i cellene. Ved at det er en arrestforvarer på jobb kan de pågrepne få noen flere avbrekk fra cellen i form av f.eks flere røykepauser, flere muligheter for dusjing etc., samt den kanskje største forskjellen er at de har mulighet til å få noen å snakke med innimellom, da arrestforvareren har mulighet til det.

Riksadvokatens rundskriv av 2006-4 sier at: *"Å holde den fengslede borte fra fellesskapet med andre innsatte (fullstendig isolasjon) er et svært inngripende tiltak og må benyttes med stor varsomhet. Ett annet punkt er brev og besøksforbud, dette er stort sett forbudt etter straffeprosessloven § 186 andre ledd, men påtalemyndigheten kan samtykke i besøk og mottak av brev eller lignende, eventuelt under kontroll av politiet. Dette kan det spesielt gjøres unntak for der siktede ikke har mulighet til samvær med andre innsatte, fullstendig eller delvis, da må det vurderes nøye om det kan tillates besøk. Dersom kontroll er tilstrekkelig, skal det ikke kreves forbud. Når retten fastsetter kontroll, er utgangspunktet at den siktede skal ha samme mulighet for besøk og brevveksling som andre innsatte, men*

politiet kan kontrollere besøket og korrespondansen”(RA-2006-4, kapittel VI: Isolasjon og andre restriksjoner under varetekt nr.2.Isolasjon og 3. Brev og besøksforbud).

Et annet forhold rundt om en politistasjon har ansatt arrestforvarere eller ikke, er at dette kan være avgjørende for å fange opp eventuelle problemer ved den pågrepnes helsetilstand på et tidlig tidspunkt, selv om de som sitter i celler i arresten uansett har mulighet til å kontakte operasjonssentralen som da sitter med ansvaret for de innsatte. Da pågrepne har fysiske eller psykiske plager i cellen, skal hun/han fremstilles for lege, som avgjør om den pågrepne kan sitte i arresten lenger, eller om vedkommende blir lagt inn på psykiatrisk sykehus, som igjen kan være en annen form for varetekt. Noen overføres psykisk helsevern under tvang, mens andre legges inn frivillig på psykiatrisk sykehus. Da har ofte politiet en avtale med sykehuset, som kontakter politiet dersom vedkommende vil skrive seg ut. Da tas det en ny vurdering av vedkommende, om hun/han skal fortsette å sitte i arrest.

Problematikken for juristene med oversitting i arrest, er at de har lite personlig kontakt med den pågrepne. Eneste gangene de har kontakt med de pågrepne er ved fremstilling i retten. Utenom dette er juristene helt avhengig av å stole på andres vurderinger av den pågrepne (dvs. arrestforvarere, politifolk, advokater og lignende), og dersom det skjer noe med den pågrepne i form av selvmord/selvordsforsøk ved oversitting, så kan juristen stilles til ansvar for dette sammen med leder for retts- og påtaleavdelingen, og politimesteren i det aktuelle distriktet. Fordi avgjørelsen om forlenget bruk av politiarrest hviler på politimesteren, og/eller leder av retts og påtale i et distrikt, men juristen har som skrevet over også et ansvar.

Det er ingen konkrete tiltak som trer i kraft ved oversitting, annet enn at arrestforvarere etc. følger ekstra godt med på den pågrepne under oppholdet i cellen.

Politijuristene føler stress og frustrasjon med dagens praksis, med såpass mange oversittinger i arrest hos politiet.

- Flere artikler skrevet i VG i de siste to månedene viser at Oslo politidistrikt har brutt 48 timers regelen, de har hatt 265 døgn med såkalt oversitting bare i januar og februar nå i 2011, samtidig øker antall forsøk på å skade seg selv i arresten. 23. april 2011 sto det en artikkel i VG som omhandler det at riksadvokaten mener at fengslene tvinger politiet til å bryte lovene, riksadvokaten vil derfor forkorte fengslingfristen. 12. april nå i 2011 sto det en artikkel om en 26. åring som satt en uke ulovlig på glattcelle. Hvis han hadde hatt tilgang på våpen så ville han skutt seg der og da. Og 6. januar i år sto det en artikkel i VG om en 49 år gammel man som tok sitt eget liv i politiarresten på Hamar. Han hadde sittet 5 døgn i

politiarresten der. Alle disse artikkelene sier noe om det å sitte i politiarrest, hvor stor belastning det er. Dette viser jo at det må endringer til, det er ikke akseptabelt slik det er i dag.

<http://www.vg.no/nyheter/Innenriks/artikkel.php?artid=10084451>

<http://www.vg.no/nyheter/innenriks/artikkel.php?artid=10083912>

<http://www.vg.no/nyheter/innenriks/artikkel.php?artid=10083459>

<http://www.vg.no/nyheter/innenriks/artikkel.php?artid=10037001>)

3.5. Samtale med to som har følt på kroppen og sitte i en politiarrest

I intervjuet mitt med de to informantene, som har opplevd på kroppen og sitte i en politiarrest kom det frem to klare skiller. Intervjuobjekt A ble satt inn i politiarresten på grunn av at han hadde vært så beruset at han ikke greide å ta vare på seg selv. Han husket ikke engang at han hadde blitt innbrakt, og våknet ikke opp før han omtrent skulle bli skrevet ut. Han ble jo kun tatt inn pga at han ikke kunne ta vare på seg selv, så han var bare glad for at de hadde tatt han med seg inn. Og så på hele situasjonen som noe positivt. Skulle selvfølgelig ønske at han ikke hadde drukket så mye, men lett å være etterpåkløkk. Denne kilden min vil jo ikke være av så stor verdi så lenge vedkommende var beruset under hele oppholdet.

Intervjuobjekt B ble innbrakt på helt andre prinsipper. Han var ikke ruset på noe da han ble innbrakt. Han ble sittende syv døgn i politiarresten totalt, dersom politiet hadde fulgt hovedreglene i fengselsforskriften skulle han ha vært overført til fengselscelle i løpet av de to første døgnene etter pågripelsen. Og han mener selv at han ble tatt inn på en brutal og umenneskelig måte. Han fikk ikke noe informasjon om hvorfor han ble satt inn, og påstår selv at han heller ikke hadde noe anelse om hvorfor. Forskriften om bruk av politiarrest sier at den innsatte skal snarest mulig gis en orientering om hvorfor innsettelse i arresten. Dette hevder også intervjuobjekt B at han ikke ble informert om.

Han ble først innbrakt på politistasjonen han hørte til og strippet for alle eiendeler. Glattcellen var et lite rom strippet for interiør, han fikk kun utdelt et teppe og en madrass, i tillegg så var det et hull i golvet, er toalett, hvor han kunne gjøre fra seg. En glattcelle er konstruert for ekstreme tilfeller. Og det var det. Han mistet fort begrepet om det var dag eller natt, det var ingen klokke der, og de hadde jo tatt fra han sin egen. I tillegg så sto lyset på 24 timer i døgnet, så det var ingen skille på dag og natt sånn sett heller. Det var også et fryktelig bråk fra de andre cellene til alle døgnets tider. I tillegg så var det svært dårlig luft

inne i cellen, en lukt av desinfisjon, men samtidig så kunne man også kjenne lukt av gammel, stram urin. Enten var cellen for varm, eller så var den for kald, det fantes ingen mellomting, og ingen mulighet til å regulere dette selv.

Intervjuobjekt B forteller at han på disse syv døgnene ble luftet tre ganger, mens forskriften om bruk av politiarrest sier at man som innsatt og overnatter i politiarresten, skal så langt det er mulig og med nødvendige restriksjoner og begrensninger få oppholde seg i friluft hver dag. Og intervjuobjekt B ble kun luftet tre av de syv døgnene, og luftingen varte maks 10 minutter hver gang.

Han fikk heller ikke besøk av sin advokat en eneste gang iløpet av de syv døgnene han var stengt inne i politiarresten. Og det er et alvorlig brudd på forskriften om bruk av politiarrest.

Intervjuobjekt B forteller også at han ikke fikk dusjet eller utlevert noen form for toalettartikler i løpet av de syv døgnene han satt i politiarresten.

I ettertid så har han fått vite at før innsettelsen så skulle han ha blitt vurdert for helsehjelp av politiet, og de skulle eventuelt ha sørget for nødvendig fremstilling for lege. Noe som ikke ble gjort i følge intervjuobjekt B, han påstår at han ble tatt inn på så brutal måte at han trodde både at håndleddet og nesen var brukket. Og i ettertid så ble det jo påvist brudd i nese og et sterkt forstuet håndledd. Det vil også si at han satt de syv døgnene med sterke smerter, uten og bli trodd eller bli fremstilt for lege, og da heller ingen form for smertelindring. Det er fryktelig umenneskelig at du i Norge skal oppleve sånt, det virker helt uvirkelig. Jeg fikk se legeattesten han hadde fått med legen han var hos etter han ble løslatt, og der sto det svart på hvitt alt intervjuobjekt B hadde fortalt meg. I ettertid så har intervjuobjekt B fått vite at han under arrestoppholdet hadde rett til å ta kontakt med lege for nødvendig helsehjelp. Enten kan han selv gjøre det eller politiet, han hadde krav om å få ringe helsepersonell, etter at politiet hadde funnet ut at det var helsepersonell han snakket med, og ingen andre. Dette står beskrevet i forskrift om bruk av politiarrest.

Så etter syv døgn så ble han endelig fremstilt for en dommer, forteller han. Og endelig fikk han møte sin advokat, som han ikke hadde fått møtt tidligere under oppholdet. Han forteller videre at han følte seg veldig sjuskete under møte med dommer og advokat. Dette grunnet dårlig søvn, sterke smerter, ingen dusj eller tannpuss, og i tillegg måtte han ha på seg de samme klærne han ble pågripet i. I tillegg var han sterkt preget av påkjenningen av å sitte i politiarresten i syv døgn, regelrett psykisk nedbrutt. Som han forteller meg så ønsker du jo å møte nydusjet og i rene klær, samt virke sterk som person i et sånt møte. Han forteller videre at i møte med dommeren og advokaten så kommer det frem at de har

funnet han uskyldig, at han regelrett var på feil sted til feil tid. De beklaget så mye.

Intervjuobjekt B var både sint og frustrert, og forteller videre at han ikke hadde unnet sin værste fiende en sånn opplevelse. Og da når du i tillegg er uskyldig så blir saken enda verre, som han forteller så har han jo hele tiden visst selv at han ikke hadde gjort noe galt. Og dette prøvde han å formidle videre til politiet, men ble ikke hørt. Da hjelper det lite at politiet ble anmeldt til Sefo, og fikk en advarsel for dette. Og som tiltalte sier så fikk han noen tusen kroner i erstatning for tort og svie, og en unnskyldning, men sier det hjelper lite. Dette her skjedde for 5 år siden forteller han, men han sliter fortsatt psykisk etter denne episoden. Han har fått diagnosen klaustrofobi etter denne hendelsen, greier ikke å låse døra, og har blitt livredd politiet. Han har vært i full, fast jobb hele livet, men har vært sykmeldt i lengre perioder etter dette. I tillegg så sliter han med bruddet han hadde fått i nesen, det var et komplisert brudd, og hadde han fått behandling og operasjon for dette med engang, så kunne utfallet blitt annerledes.

Han forteller meg også at flere ganger mens han satt innesperret i politiarresten så tenkte han på selvmord, spesielt de to siste døgnene. Han følte seg så ensom, liten og veldig urettferdig behandlet. Han var totalt isolert fra omverdenen. Ingen og snakke med, han tok seg selv i og snakke med seg selv flere ganger. Han forteller også at han flere ganger i ettertid også har vurdert selvmord. Han har fått så store psykiske sår som han føler at aldri vil gro. Han har vært og snakket med psykolog flere ganger, men føler ikke at han har igjen noe for det. Han føler at psykologen ikke tror han, og sier at han bare overdriver. Dette har gjort at han sluttet å møte til avtaler hos han, og har ikke hatt noe kontakt med han det siste året. Og dette med å gå til psykolog er noe han ordnet selv, han har ikke i ettertid fått noe tilbud fra politiet om etterbehandling av den opplevelsen han har hatt. Noe de lovet han, men det har til dags dato ikke skjedd. Ingen form for oppfølging i det hele tatt. Det finnes to forskjellige frister for den pågrepne. Det er en frist på to døgn for å overføre den pågrepne fra glattcelle til varetektsfengsel, mens det er en frist på tre døgn for å fremstille den pågrepne for dommeren. Fristen for framstilling bør reduseres og sammenfalle med fristen for overføring fra glattcelle til fengsel mener intervjuobjekt B. Han mener også at man bør bli opplyst om slike ting når man blir innsatt, han har aldri tidligere eller etter denne hendelsen vært i kontakt med på politiet på noen måte. Så derfor hadde han ingen kunnskap om lovverket for innsettelse i politiarrest, så han ante ingenting om sine rettigheter.

I ettertid så viser det seg at han var siktet for å oppholde seg i ei leilighet hvor det ble dyrket, solgt og brukt narkotiske stoffer. Siktet vil si i straffesaker betegnelsen på den staus

den mistenkte får når det kommer visse kvalifiserende momenter. Bestemmelser om når en mistenkt får status som straffet er gitt i strpl.§ 82.

Han hadde ikke vært inne i selve leiligheten engang, bare vært i oppgangen på den blokken som den leiligheten befant seg i. Han var rett og slett bare på feil sted til feil tid. Men det å være på feil sted til feil tid er grunn nok til mistanke. Men siktelsen frafalt, så det ble ingen domfellelse.

Dette han forteller meg er fryktelig skremmende og helt forferdelig. Det at han i tillegg var uskyldig, gjør jo situasjonen enda verre.

Det er jo mange i årene som har vært som har prøvd å ta sitt eget liv i politiarresten, mange selvmordsforsøk og mye selvskading. Det er ikke så mange som har greid å avslutte sitt eget liv, grunnet at de har blitt tatt fra alt som det går ann å bruke til å utføre slike ting. Og ved måltidene har de sluttet å servere varm mat, dette på grunn av at mange forsøkte å skade seg med bestikket de fikk utdelt. I tillegg har de måtte slutte å servere leverpostei pga de innsatte prøvde å skade seg med embalasjen. Selv om det ikke har vært så mange selvmord i norske politiarrester, så er et selvmord ett for mye.

Det at ikke alle har fått tilsyn av lege kan også være en grunn til mange selvmordsforsøk. Mange som blir innsatt i en politiarrest, burde ikke være innsatt der i det hele tatt grunnet deres psykiske helse. De skulle heller ha vært lagt inn i psykiatrisk institusjon. Men dette blir jo ikke fanget opp så lenge ikke alle får tilsyn av lege.

Dette er jo ikke en enestående situasjon eller et enkelt tilfelle, dette skjer jo veldig ofte. Både med uskyldige og skyldige. Det er jo utallige regler og paragrafer som blir brutt både i forskrift om bruk av politiarrest og i straffeprosessloven, hvis man summerer det han har fortalt meg her og det vi ser i det som blir skrevet og sagt i media. Så er det helt klart at det er mye som må gjøres, det burde ha vært gjort noe for lenge siden. Dette har jo pågått i åresvis, og slik det ser ut i dag så ser det ikke ut som det blir noe løsning i nærmeste framtid heller.

Jeg tror noe av årsaken er at de som blir satt inn i politiarresten ikke er de sterkeste og de med mest ressurser i samfunnet. De som pågripes og fengsles, utgjør ikke noe sterk velgergruppe, og de har som oftest ingen sterke talsmenn i samfunnsdebatten. Sånn som i mange andre saker i samfunnet som har ressurssterke personer som kan stå frem og fronte saken, da er det lettere å sette press på samfunnet og samfunnets politikere. Jeg tror dette kan være en medvirkende årsak til at staten i mange år har valgt å akseptere brudd på egne regler, og brudd på menneskerettighetene i de norske politiarrestene.

4.0. Drøftelse

”Menneskerettigheter er rettigheter som tilkommer mennesket som sådant, grunnleggende krav til og begrensninger på statsmakten i forholdet til individet. De omfatter sivile rettigheter, politiske rettigheter, økonomiske rettigheter og kulturelle rettigheter. Menneskerettighetene blir ofte betraktet som allmenngyldige og ukrenkelige”
(Ruud/Ulfstein: 2006).

4.1. Europarådets torturkomitees kritikk av Norge

”Herunder ligger også europarådets torturkomitee. Norge er medlem av europarådet, de ble medlem 5.mai 1949 sammen med ni andre europeiske stater. Denne organisasjonen har i dag 46 medlemsland og en total befolkning på over 800 millioner mennesker. Europarådets viktigste oppgave er å verne om menneskerettigheter, demokrati og rettsstatsprinsipper. Samarbeidet i Europarådet har resultert i et nettverk av internasjonale avtaler og konvensjoner, som medlemslandene har forpliktet seg til å følge gjennom det å være medlem i Europarådet. Så derfor er også Norge underlagt Europarådets torturkomitee, som skal sikre landets innbyggere mot tortur og følge torturforebyggelseskonvensjonen. Dette er en Europeisk konvensjon om forebyggelse av tortur og umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff, utarbeidet av Europarådet, vedtatt 26.juni 1987, og tredde i kraft i 1989. To tilleggsprotokoller av 1993 trådte i kraft i 2002 etter å ha blitt ratifisert av alle stater som har ratifisert selv konvensjonen, blant dem Norge. Artikkel 1 etablerte en komitee som på kort varsel gjennomfører inspeksjoner i medlemslandene. Artikkel 19 pålegger statene rapportplikt hvert fjerde år og ellers når FNs torturkomitee ber om det. Det finnes også en klageordning for stater og individer. Det er opp til den enkelte stat om den vil slutte seg til individklageordningen etter artikkel 22. Komiteen rapporterer videre til Europarådets ministerkomitee”. (<http://www.atlanterhavskomiteen.no/nettsider/dnak/tema/akt%C3%B8er-i-sp/europar...>).

Norge har flere ganger fått kritikk av Europarådets torturkomitee. Både Europarådet og FN har organer som overvåker at det ikke foregår tortur i medlemslandene. Begge har kritisert Norge for bruken av isolasjon overfor innsatte i politiarresten. Det sjokket en pågripelse representerer for de fleste som utsettes for det, blir forsterket av de helt uverdige forholdene man blir fengslet under. Det er også vanskelig å forstå at myndighetene velger så totalt å ignorere den kritikken man har fått fra internasjonale organer over så mange år. Dette handler tross alt om den mest inngripende virkemiddel man har overfor borgerne, og

det til og med på et stadium der den arresterte ikke er funnet skyldig for noe straffbart. Det er de samme myndighetene som gir reglene på området, som samtidig har det administrative ansvaret. Kritikken retter seg første rekke mot de systemer vi har ved politiarrest, og ikke politiets opptreden.

4.april i 2006 kom torturovervåkningsens endelige rapport, og den sa følgende:

”Europarådets torturovervåkningskomitee (CTP) konstanterer at det er generelt god standard i norske politiarrester, fengsler og andre institusjoner. Komiteen merker seg forbedringer på en del områder siden forrige besøk, men har fortsatt kritiske kommentarer på enkelte punkter.

Komiteen besøkte i oktober i 2005 blant annet fengsler og politistasjoner i Trondheim og Oslo, og hadde møter med norske myndigheter, Sivilsombudsmannen, Barneombudet og flere frivillige organisasjoner. Rapporten var et viktig bidrag til departementets arbeid med forskriften om bruk av politiarrest som tredde i kraft fra 30.juni 2006. Rapporten veide også tungt i forbindelse med forskriften som ble laget for Politiets Utlendingsenhets internat på Trandum.

Som ved tidligere besøk i 1993, 1997 og 1999, hadde CTP visse kritiske merknader.

- *Komiteen peker på en positiv utvikling når det gjelder overføring fra politiarrest til fengsel etter fengselskjennelse, men understreker at fengslede personer kunn unntaksvis skal sitte i politiets arrester.*
- *Komiteen fremhever at forholdet mellom ansatte og innsatte i de besøkte fengslene virker godt. Komiteen uttrykker imidlertid bekymring i forbindelse med noen tilfeller av rapportert vold mellom innsatte i Trondheim fengsel. Departementet presisere her at slike forhold ble politianmeldt. Fra 2005 foreligger det en politianmeldelse for slike handlinger fra Trondheim fengsel.*
- *Komiteen ber også om at vi fortsetter vårt gode arbeid med å forbedre aktivitetstilbudet til de innsatte. CTP retter i den anledning kritikk mot tilbudet for varetektsinnsatte som er underlagt restriksjoner, samt ved Høyrisikoavdelingen ved Ringerike fengsel. Departementet så nærmere på denne situasjonen.*
- *I tillegg påpekte CTP at det bør være noe mer helsepersonell tilgjengelig ved Politiets Utlendingsinternat og ved enkelte av de besøkte fengslene. Særlig fremheves behovet for en forberedning av tilbudet om psykisk helsevern ved fengslene de besøkte.*

- *CTP mener at Straffeprosessloven bør ha absolutte grenser for hvor lenge en varetektfengslet person kan være underlagt isolasjon. Komiteen er fornøyd med den utviklingen som har skjedd i Norge når det gjelder å styrke lovreguleringen og domstolskontrollen med bruk av ulike restriksjoner under varetekt. Justisdepartementet vil følge nøye med på bruken av den snevre unntaksregelen i straffeprosessloven som tillater varetekt i isolasjon utover 12 uker. Praktiseringen av regelen vil sammen med CTPs synspunkter tas med ved en fremtidig revisjon av reglene.*
- *Komiteen anbefaler videre at retten, når den vurderer spørsmålet om fortsatt varetektsfengsling, også må vurdere om vilkårene er oppfylt av de restriksjoner som den fengslede eventuelt er underlagt. Departementet er av den oppfatning at dette allerede følger av straffeprosessloven.*

Alle land som har tiltrådt Den europeiske konvensjon for forebygging av tortur, umenneskelig og nedverdiggende behandling eller straff av 26. november 1987, blir rutinemessig besøkt av komiteen”.

[\(<http://www.kriminalomsorgen.no/torturovervaakingskomiteens-endelige-rapport.3180...>\)](http://www.kriminalomsorgen.no/torturovervaakingskomiteens-endelige-rapport.3180...).

I denne rapporten så går punkt en og tre rett på mitt tema, disse tre punktene treffer kjernen i min oppgave.

4.2. Advokatforeningen

En viktig rettighet er retten til forsvarer, som er en grunnleggende rettsikkerhetsgaranti. Forvarsadvokater hører ofte at den pågrepne ikke har fått anledning til å ta kontakt med advokat før lang tid etter pågripelsen. Dette så man jo også skjedde med mitt intervjuobjekt B.

Advokatforeningen har også vært svært kritiske til Norges bruk av politiarrest. Tall

Advokatforeningen har innhentet fra Oslo politidistrikt, viser at det i dette distriktet alene har vært 1228 såkalte ”oversitterdøgn” i 2010s tre første kvartaler. Dermed ble 2010 nok et år med økning i regelbruddene. Det er denne oversittingen Europarådets torturkomitee (CTP) kaller for umenneskelig og nedverdiggende behandling. En vesentlig bekymring er at bruken av glattcelle omgis av store mørketall. Det mangler rett og slett en systematisk og

samlet statistikk over politiets bruk av glattceller i Norge i dag. Denne mangelen på statistikk er blitt kritisert av både Sivilombudsmannen og FN's torturkomite.

”Advokatforeningen er advokatenes profesjons- og interesseorganisasjon i Norge. Deres mål er å holde en advokatstandard med høy faglig standard, god yrkesetikk og gode rammevilkår. Foreningen skal være advokatenes fremste arena for rettspolitiske engasjement. Foreningen har fire satsingsområder. Den første er å sikre advokater gode rammevilkår, den andre er å fremme rettssikkerhet og rettsstatlige prinsipper, det tredje er å utvikle regler for god advokatskikk og drive advokatenes disiplinærordning og for det fjerde gi medlemservice i form av rådgivning og medlemstilbud”.

<http://www.atlanterhavskomiteen.no/nettsider/dnak/tema/akt%C3%B8rer-i-sp/euopar...>

5.0. Konklusjon

5.1. Konklusjon

Gjennom å arbeide med denne oppgaven har jeg forsøkt å finne svar på problemstillingen min;

Hva er utfordringen/problematikken rundt Norges praksis ved forlenget bruk av politiarrest?

Utfordringen/problematikken er at de som blir pågrepet og innsatt i Norges politiarrester blir sittende alt for lenge i politiarresten. Noe som er fortvilende både får de innsatte, politiet og forvarerne. Noe Norge også har fått kritikk for, både av sivilombudsmannen, Europarådets torturkomitee, advokatforeningen og mange flere. Men det virker som politikerne ikke bryr seg, noe som vises ved at dette har vært et problem i mange ti år bakover i tid. Det er veldig vanskelig å forstå at myndighetene velger så totalt å ignorere den kritikken man har fått fra internasjonale organer over så mange år. Dette handler om det mest inngripende virkemiddel man har overfor borgerne, og det til og med på et stadium der den arresterte ikke er funnet skyldig for noe straffbart. Det er de samme myndighetene som gir reglene på området, som samtidig har det administrative ansvaret. Kritikken retter seg i første rekke mot de systemer vi har ved politiarrest.

Jeg antar at mye av grunnen til at kritikken blir ignorert er at de som blir pågrepet og fengslet, ikke utgjør noe sterk velgergruppe, og de har som oftest ingen sterke talsmenn i samfunnsdebatten. Og mener dette kan være en medvirkende årsak til at staten over mange år har valgt å akseptere brudd på egne regler og brudd på menneskerettighetene i de norske politiarrestene.

Jeg mener dette temaet må komme på agendaen for de politiske partiene i Norge for at man skal kunne komme noe videre. Dette kan bli med som en sak i valgkampen, så ville det kanskje skje noe.

Antagelig må det også komme en lovendring til, slik at ting kommer klarere frem.

Dessuten må det også bygges flere fengsler, for slik som det er i dag så er det mangel på fengselsplasser,

Dette er også en medvirkende årsak til at de pågripne blir sittende lenger enn nødvendig i politiarrestene rundt om i landet

Jeg ble også sittende igjen med ett intervjuobjekt etter intervjuene med to som har vært innsatt i politiets politiarrest, så lenge intervjuobjekt A var beruset under hele oppholdet der.

Litteratur og referanseliste

Bøker

- Aschehoug og Gyldendals store leksikon, bind nr 12. Oslo: 1998.
- Boe, Erik. 2007: Grunnleggende juridisk metode. Oslo: Univeritetsforlaget.
- Flock, Hans og Backer, Lorange Inge. 2011: Norges lover. Oslo: Det juridiske fakultetet ved univeritetet i Oslo.
- Gisle, Jon. 2007. Jusleksikon. Oslo: Kunnskapsforlaget.
- Jacobsen, Dag Ingvar. 2005. Hvordan gjennomføre undersøkelse? Innføring i samfunnsvitenskaplig metode. Kristiansand: Høgskoleforlaget.
- Ruud, Morten/ Ulfstein, Geir. 2006: Innføring i folkerett. Oslo: Universitetsforlaget.
- Storvik, Langset, Birgitte. 2003: Straffegjennomføring etter lov av 18.mai 2001 nr. 21. Kristiansand: Høgskoleforlaget.

Avisartikler.

- Aftenposten. 2010. Rettsstaten mørke rom. 17.november.
- VG. 2011. Hadde jeg hatt våpen så hadde jeg skutt meg der og da. 12.april.
- VG. 2011. Oslo politiet brøt loven 265 ganger på to måneder. 4.april.
- VG: 2011. Politibot etter selvmord i politiarresten. 6.januar.

Lover, forskrifter og dommer.

- FOR 2006-06-30 nr 749: Forskrift om bruk av politiarrest.
- HR-2004-1531-A-Rt-2004-1392.
- HR-2004-2022-A-Rt-2004-1899
- RA-2006-4: Varetekt.
- Fængselsloven av 12.des. 1958.
- Løsgjengerloven av 31.mars. 1900.
- Politiloven av 4.august 1995.
- Straffeprosessloven av 22.mai 1981.

Internettadresser:

- Atlanterhavskomiteen.no:
<http://atlanterhavskomiteen.no/nettsider/dnak/tema/akt%C3%B8rer-i-sp/europa...>
- Atlanterhavskomiteen.no:
<http://atlanterhavskomiteen.no/nettsider/dnak/tema/akt%C3%B8rer-i-sp/europa...>
- Kriminalomsorgen.no:
<http://www.kriminalomsorgen.no/torturovervaakningskomiteensendeligerapport.3180>.
- Lovdata.no
<http://www.lovdata.no/all/tl-19810522-025-021.html#171>
- Politiloven.no
<http://www.lovdata.no/all/hl-19950804-053.html#map020>
- Regjeringen.no
<http://www..regjeringen.no/nb/dep/jd/dok/nouer/2008/nou-2008-15/7/1/5.html?id=527309>
- Straffeprosessloven.no:
<http://www.lovdata.no/all/hl-19810522-025.html#map020>
- VG.no
- <http://www.vg.no/nyheter/Innenriks/artikkel.php?artid=10084451>
- VG.no
- <http://www.vg.no/nyheter/innenriks/artikkel.php?artid=10083912>
- VG.no
<http://www.vg.no/nyheter/innenriks/artikkel.php?artid=10083459>
- VG.no
<http://www.vg.no/nyheter/innenriks/artikkel.php?artid=10037001>

ETTERORD

Å skrive en oppgave med problemstillingen ”Hva er utfordringen/problematikken rundt Norges praksis ved forlenget bruk av politiarrest?” har vært både spennende og lærerrikt. Det at jeg fikk samtaleintervju med to politijurister og to som har vært innsatt i en politiarrest, har gjort dette prosjektet svært interessant.

Jeg ønsker å takke disse to politijuristene ved Hamar politikammer, og de to som hadde opplevd på kroppen og være innsatt i en politiarrest, for deres hjelpelighet og at de tok seg tid til å delta i mine samtaleintervju.

Tilslutt så vil jeg rette en stor takk til min tålmodige veileder Georg Panzer, han var til stor hjelp og inspirasjon underveis i oppgave skrivningen.